

“SINDS 12 APRIL LEVEN
WE OP DE POF BIJ
TOEKOMSTIGE GENERATIES”

THE ONLY
SUSTAINABLE
GROWTH IS
DEGROWTH

Degrowth als nieuwe norm

Elke keer als we aan de Aarde geven, geven we aan onszelf. Toch lijken we dit te zijn vergeten, met als gevolg: algehele uitputting van mens en planeet. De oplossing? Degrowth. Want zodra we niet langer op groei, maar op ‘ontgroeien’ focussen, komen we weer in verbinding.

Stel je een wereld zonder snelle consumptie voor. In plaats van continu te verlangen naar meer, nemen we genoegen met genoeg. We denken niet dat groene groei of duurzame consumptie de weg vooruit is, maar kiezen voor minder. Minder spullen, minder energieverbruik, minder afleiding. Om zo ruimte te creëren voor wat er echt toedoet: verbinding met onszelf, anderen en de Aarde.

Zoveel mogelijk welzijn creëren voor al het leven met zo min mogelijk consumptie, dat is de essentie van degrowth - ook wel ‘ontgroeien’ genoemd. Alhoewel dit mij (en vele anderen) als muziek in de oren klinkt, maakt een gesprek over dit onderwerp nogal wat los. Mensen zetten het weg als links wensdenken of zijn bang voor de gevolgen van een stop op economische groei. Bang dat ‘het systeem’ instort. Terwijl we

TEKST NADINE MAARHUIS | BEELD LAURA NIJENHUIS

ons vooral zorgen zouden moeten maken over wat er gebeurt als de economie blijft groeien... Earth Overshoot Day viel dit jaar in Nederland immers al op 12 april. De rest van het jaar leven we op de pof bij toekomstige generaties.

Maar niet alleen de Aarde raakt op dankzij onze verslaving aan groei, ook wijzelf. We zijn chronisch druk, overprikeld, overwerkt en afgeleid. Wat als we het zouden aandurven om economische groei los te laten, en ontgroei te omarmen? Zouden we dan weer dichterbij de essentie van het bestaan kunnen komen?

WEDERZIJDSE AFHANKELIJKHEID

Volgens veel niet-westerse wijsheden, zoals het Zuid-Afrikaanse Ubuntu, is die essentie: 'Ik ben omdat wij zijn. En wij zijn omdat de Aarde is.' Oftewel: al het leven is verbonden en wederzijds van elkaar afhankelijk. Als je op die manier naar de wereld kijkt, zie je geen afgescheiden natuur die er is om ons te dienen. Dan zie je geen 'hulpbronnen', die wij aan de planeet mogen 'onttrekken'. In plaats daarvan zie je een levend ecosysteem dat zichzelf op prachtige wijze in balans houdt en waaraan je deelgever wilt zijn. Omdat je weet: als ik de Aarde herstel, herstel ik mezelf.

Nu is de vraag: hoe kunnen we dit levens-centrische perspectief in het Westen, waarin het universum lijkt te draaien om economische groei ten koste van alles, weer verinnerlijken? Volgens mij kan degrowth daar enorm bij helpen. Omdat het alle dingen die er niet toe doen laag voor laag afpelt. Minder status, geld en spullen. Meer tijd, verbinding en regeneratie. Minder globaal, meer lokaal. Minder ongelijkheid en individualisme, meer bestaanszekerheid en samenredzaamheid.

ONTGROEI

Om van ontgroei de norm te maken, zijn grootschalige systeemveranderingen nodig. Zoals een belastingsysteem dat niet arbeid, maar hulpbronnen belast, en dat ervoor zorgt dat de allerrijksten van deze wereld gewoon netjes hun deel betalen. Maar ook: overheidsbeleid omtrent een vierdaagse werkweek, wetgeving die ecocide verbiedt en subsidies die lokale regeneratieve voedselproductie stimuleren.

Toch kunnen we ook zelf aan de slag. Vandaag nog. Doe je mee? Samen creëren we een wereld waarin welzijn centraal staat. Samen komen we weer in verbinding met Ubuntu:

- koop minimaal een maand lang helemaal niks, schrijf je uit van alle marketing-gerelateerde nieuwsbrieven, omarm de natuurlijke schoonheid van je lijf, voorkom voedselverspilling, beperk je afval en ga aan de slag met ontpullen. Zo word je in de eerste plaats weer mens, in plaats van consument;
- ontdek hoe je samen met jouw gemeenschap kunt bouwen aan een wereld waarin niet welvaart, maar welzijn centraal staat. Bijvoorbeeld door je aan te sluiten bij een

NADINE MAARHUIS: "GA ZELF AAN

DE SLAG MET ONTGROEIEN."

voedselbos, regeneratieve boerderij of energiecoöperatie op fietsafstand;

- wees dankbaar voor alles dat je nu al hebt, in plaats van te verlangen naar meer. Dit geldt niet alleen voor materiële zaken, maar juist ook voor immateriële zaken zoals persoonlijke groei. Soms is even stilstaan de grootst mogelijke vooruitgang;
- Zoek je rijkdom niet in spullen, geld en status, maar in de natuur en je geliefden. Daar vind je ware overvloed. ■

Nadine Maarhuis is journalist, schrijver, videograaf, afgestudeerd socioloog en hoofdredacteur van MaatschapWij.